

Vol 6 Issue 9 June 2017

ISSN No : 2249-894X

*Monthly Multidisciplinary
Research Journal*

*Review Of
Research Journal*

Chief Editors

Ashok Yakkaldevi
A R Burla College, India

Ecaterina Patrascu
Spiru Haret University, Bucharest

Kamani Perera
Regional Centre For Strategic Studies,
Sri Lanka

Welcome to Review Of Research

RNI MAHMUL/2011/38595

ISSN No.2249-894X

Review Of Research Journal is a multidisciplinary research journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double - blind peer reviewed referred by members of the editorial Board readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

Regional Editor

Dr. T. Manichander

Sanjeev Kumar Mishra

Advisory Board

Kamani Perera Regional Centre For Strategic Studies, Sri Lanka	Delia Serbescu Spiru Haret University, Bucharest, Romania	Mabel Miao Center for China and Globalization, China
Ecaterina Patrascu Spiru Haret University, Bucharest	Xiaohua Yang University of San Francisco, San Francisco	Ruth Wolf University Walla, Israel
Fabricio Moraes de Almeida Federal University of Rondonia, Brazil	Karina Xavier Massachusetts Institute of Technology (MIT), USA	Jie Hao University of Sydney, Australia
Anna Maria Constantinovici AL. I. Cuza University, Romania	May Hongmei Gao Kennesaw State University, USA	Pei-Shan Kao Andrea University of Essex, United Kingdom
Romona Mihaila Spiru Haret University, Romania	Marc Fetscherin Rollins College, USA	Loredana Bosca Spiru Haret University, Romania
	Liu Chen Beijing Foreign Studies University, China	Ilie Pinteau Spiru Haret University, Romania
Mahdi Moharrampour Islamic Azad University buinzahra Branch, Qazvin, Iran	Nimita Khanna Director, Isara Institute of Management, New Delhi	Govind P. Shinde Bharati Vidyapeeth School of Distance Education Center, Navi Mumbai
Titus Pop PhD, Partium Christian University, Oradea, Romania	Salve R. N. Department of Sociology, Shivaji University, Kolhapur	Sonal Singh Vikram University, Ujjain
J. K. VIJAYAKUMAR King Abdullah University of Science & Technology, Saudi Arabia.	P. Malyadri Government Degree College, Tandur, A.P.	Jayashree Patil-Dake MBA Department of Badruka College Commerce and Arts Post Graduate Centre (BCCAPGC), Kachiguda, Hyderabad
George - Calin SERITAN Postdoctoral Researcher Faculty of Philosophy and Socio-Political Sciences Al. I. Cuza University, Iasi	S. D. Sindkhedkar PSGVP Mandal's Arts, Science and Commerce College, Shahada [M.S.]	Maj. Dr. S. Bakhtiar Choudhary Director, Hyderabad AP India.
REZA KAFIPOUR Shiraz University of Medical Sciences Shiraz, Iran	Anurag Misra DBS College, Kanpur	AR. SARAVANAKUMAR LAGAPPA UNIVERSITY, KARAIKUDI, TN
Rajendra Shendge Director, B.C.U.D. Solapur University, Solapur	C. D. Balaji Panimalar Engineering College, Chennai	V. MAHALAKSHMI Dean, Panimalar Engineering College
Awadhesh Kumar Shirotriya	Bhavana vivek patole PhD, Elphinstone college mumbai-32	S. KANNAN Ph.D , Annamalai University
	Awadhesh Kumar Shirotriya Secretary, Play India Play (Trust), Meerut (U.P.)	Kanwar Dinesh Singh Dept. English, Government Postgraduate College , solan

More.....

Address:-Ashok Yakkaldevi 258/34, Raviwar Peth, Solapur - 413 005 Maharashtra, India
Cell : 9595 359 435, Ph No: 02172372010 Email: ayisrj@yahoo.in Website: www.oldror.lbp.world



REVIEW OF RESEARCH



VOLUME - 6 | ISSUE - 9 | JUNE - 2017

मुल्यशिक्षण काळाची गरज

Sandhya Nadgouda

Researcher , Tilak Maharashtra Vidhyapeeth Pune.



प्रस्तावना :

आजच्या परिस्थितीत जागतिकीकरण औद्योगिकीकरण शहरीकरण यामुळे सर्वत्रच प्रचंड वेगाने प्रगती होत आहे . मात्र त्याच बरोबर मूल्यशिक्षणाची आवश्यकता तीव्रतेने भासत आहे . कारण सर्वत्र क्षेत्रात जर गांभीर्याने विचार केला तर सगळीकडे भ्रष्टाचार अंदाधुंदी कारभार सर्वत्र पसरलेला दिसून येतो . मग ते राजकारण समाजकारण अर्थकारण शिक्षणक्षेत्र किडाक्षेत्र इतकेच नव्हे तर तिर्थक्षेत्र आणि देवस्थाने सुद्धा त्यापासून अलिप्त राहू शकले नाहीत . पैशाची हाव स्वार्थीपणा मी माझे ही वृत्ती इतकी पराकोटीला पोहचली आहे की माणूस मेलेल्या माणसाच्या टाळूवरील लोणी खायलाही मागेपुढे वघत नाही . राजकारणात तर दररोजच नवेनवे करोडो रूपयांचे भ्रष्टाचार उघडकीस येत आहेत . समाजात प्रत्येकजण पैसा मिळविण्यासाठी 'कमिशन' या गोष्टीच्या मागे लागतो आणि सामान्य माणसाला लुबाडतो . शिक्षण क्षेत्रात तर विचारायलाच नको शाळेची पायरी चढायचा विचार केला तरी सुरुवातच 'डोनेशन' ने होते . किडाक्षेत्रात ही तेच आढळून येते . सर्वत्र वरच्या पदावर पोहचण्यासाठी प्रवेश मिळवण्यासाठी साधी सरळ सोपी यंत्रणा राहिलेलीच नाही . तिर्थक्षेत्र व मंदिरातील भ्रष्टाचार 'देऊळ' सारख्या चित्रपटाद्वारे आपल्याला कळतोच त्यासाठी वेगळे काय बोलायचे .

स्वातंत्र्यापूर्वी जवळजवळ १५० वर्षे इंग्रजांनी भारतावर राज्य केले व भारताला पूर्ण लुबाडून घेतले आणि स्वातंत्र्य मिळाल्यावर आता तर आपल्याच देशातील माणसे आपलाच देश लुबाडतात . अशा वेळेस प्रश्न पडतो का ? मानवीवृत्तीत प्रचंड बदल झालेला आहे . स्वार्थीपायी आणि स्वतःच्या अस्तित्वासाठी समाजाचे देशाचे कोणालाच काही वाटत नाही . गलिच्छ ओगळ आणि किळसवाण्या राजकारणापायी देशाचा वळी जाण्याची वेळ आली आहे . आज देशासमोर लोकसंख्या प्रदूषण वेकारी नैसर्गिक प्रकोप अशा अनेक समस्या आहेत व अशा वातावरणात युवकांनी 'आदर्श' कोणाला मानले पाहिजे 'आदर्श' म्हणून कोणाकडे पहावे अशी आजची स्थिती आहे . वहुतेक हे चित्र डॉ . अब्दुल कलामांनी फार पूर्वीच ओळखले असावे . त्यांची ही चिंता 'आदर्शाच्या शोधात' या त्यांच्या पाठातून दिसून येते . स्वामी विवेकानंदांच्या मते 'आजची युवा पिढी म्हणजे चैतन्य सळसळता उल्साह उमेद ही उदयाच्या भावी उज्वळ भारताचा पाठीचा कणा आहे अशा पिढीला योग्य संस्कार मूल्ये शिक्षण आदर्श मिळणे गरजेचे आहे . मात्र आज हिच पिढी भरकटलेली व संभ्रमावस्थेत आहे असे आपणास दिसून येते .

देश ही कर्मभूमी ठरण्याऐवजी सुखासाठी टेवलेली भोगभूमी ठरत आहे . ही विदयार्थी युवक शक्ती विधायक मार्गावर जाण्याऐवजी विघातक मार्गावर जात आहे . आज प्रत्येकाच्या जीवनात ताणतणाव व अशांतता वाढली आहे . तंत्रज्ञानाच्या अति वापरामुळे आपण आपल्या संस्कृतीपासून दूर तर जात नाही ना अशी भीती निर्माण झाली आहे . आज मानवाने इतकी प्रगती केलेली आहे की मंगळ चंद्र अशा ग्रहांवर त्याने आपल्या अस्तित्वाचा टसा उमटवला आहे . नवनवीन तंत्रज्ञानाच्या वापराने रोजच नवे भ्रमणध्वनी बाजारात उपलब्ध होऊ लागलेले आहेत आणि आज काल तर प्रत्येक घरात व घरातील प्रत्येकासाठी एक तरी भ्रमणध्वनी असतोच नव्हे आहेच . दिवस रात्र सर्वजण कानाला लावून असतात . अन्य whatsapp किंवा game किंवा अन्य कामे चालू असतात . या अशा कृतीमुळे घराघरातील मोकळा संवाद नाहीसा झालेला आहे . पूर्वी एकत्र कुटुंब पध्दती व वाडा संस्कृती यामुळे माया प्रेम आपुलकी या गोष्टी अस्तित्वात होत्या परंतु आता फ्लॅट संस्कृती मुळे शेजार तर केव्हाच दूर गेलेला आहे . घराघरातील माणसे ही एकमेकांपासून दुरावत जात आहेत . मग प्रश्न पडतो की काय विज्ञानाने एवढी प्रगती केली की मानवानेच परंपरेनुसार चालत आलेले संस्कार संस्कृती हे सर्व लोप पावत आहे . अंधश्रद्धा ही समाजाला लागलेली अशी कीड आहे की ती कोणत्याही कसल्याही शिक्षणाने दूर होत नाही . याचे ज्वलंत उदाहरण म्हणजे डॉ . नरेंद्र दामोदकरांचे उदाहरण सांगता येईल . भरीस भर समाज वीघडवण्यास कारणीभूत असलेला महत्वाचा घटक म्हणजे दूरदर्शन . असंख्य वाहिन्यांच्या माध्यमातून चोवीस तास मुलांच्या किंवा सर्व वयोगटाच्या लोकांच्या मनावर विपरीत परिणाम करणारा टि . व्ही . आज घरोघरी खेडोपाडी जाऊन पोहचलेला आहे आणि सर्वांचीच विचार शक्ती हीच झालेली आहे की नको त्या गोष्टी आपण प्रथम स्वीकारतो आणि चांगले ते सोडून देतो .

या सर्व पार्श्वभूमीवर गरज वाटते ती संस्काराची मूल्यशिक्षणाची . सर्वांना पुन्हा माणुसकी शिकवण्याची वेळ आलेली आहे . लहान वयातच त्यांना नीतीमूल्यांची ओळख करून द्यायला हवी . इतकेच नव्हे तर वारंवार त्यांची पुनरावृत्ती झाली पाहिजे . मानवतेच्या कल्याणासाठी अशा शाळा निर्माण झाल्या पाहिजेत त्यासाठी मूल्यशिक्षणाची आवश्यकता आहे . आजच्या परिस्थितीत शिक्षणातून विद्यार्थी ज्ञान व कौशल्य संपादन करतो . परंतु तेवढेच गरजेचे नाही तर तो मनाने सुसंस्कृत व्हावा . मूल्यशिक्षणातून विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास होण्यास मदत होते . यामुळे वर्तन वाचा व क्षमता यांचा समतोल राखला जातो . व्यक्ती समाज राष्ट्र देश संपूर्ण मानवजातीच्या विधायक विकासाचा मूलाधार 'मूल्यशिक्षण' होय . ही गोष्ट सूर्यप्रकाशा एवढी स्पष्ट व सत्य आहे . समाजाच्या आजच्या परिस्थितीमुळे ही जवाबदारी शाळांवर आली आहे . संस्कारासाठी व मूल्यशिक्षणासाठी शाळेविषयाय दुसरा पर्याय नाही .

प्राचीन भारतात शीलसंवर्धन आणि चारित्र्यनिर्मिती हे शिक्षणाचे ध्येय होते .

If you have lost 'money', you have lost nothing,

If you have lost 'time', you have lost something,

But you have lost 'character' you have lost everything.

विवेकानंदांच्या मते शिक्षणात 3H आवश्यक आहे. 3H म्हणजे Heart(मन), Hand(मनगट), Head(मेंदू) यांचा विकास म्हणजे शिक्षण होय. म.गांधीजींच्या मते सत्य आणि न्याय या मूल्यांची जोपासना शिक्षणातून व्हावी असे होते. भारतीय शिक्षण आयोगात डॉ.कोटारी म्हणतात नैतिकता अध्यात्मिकता आणि आत्मसंयमातून चैतन्य शक्ती मिळते. राष्ट्रीय धोरण १९८६ मध्ये शिक्षणाचा आशय व शैक्षणिक प्रक्रिया यांचा पुनर्विचार करताना मूल्यशिक्षणाची कल्पना विस्ताराने सांगितली आहे. मूल्यशिक्षणाचे विद्यार्थी जीवनातील महत्त्व स्पष्ट करताना शिक्षणतज्ञ जे.पी.नाईक म्हणतात "Education is essentially a threefold process : imparting, information, teaching of skills and cultivation the values ." तर प्रा. यशपाल म्हणतात "शिक्षण ही पोस्टा मार्फत व शिक्षकां मार्फत वितरित करावयाची भौतिक गोष्ट नव्हे तर हे चैतन्यशाली शिक्षण मुलांच्या सांस्कृतिक भूमीत रूजवावे लागते. निर्माण करावे लागते.

एकूणच सर्व विचारवंत व शिक्षण तज्ञांच्या मते विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी मूल्यशिक्षणाची नितांत आवश्यकता आहे.

Publish Research Article

International Level Multidisciplinary Research Journal For All Subjects

Dear Sir/Mam,

We invite unpublished Research Paper, Summary of Research Project, Theses, Books and Books Review for publication, you will be pleased to know that our journals are

Associated and Indexed, India

- ★ Directory Of Research Journal Indexing
- ★ International Scientific Journal Consortium Scientific
- ★ OPEN J-GATE

Associated and Indexed, USA

- DOAJ
- EBSCO
- Crossref DOI
- Index Copernicus
- Publication Index
- Academic Journal Database
- Contemporary Research Index
- Academic Paper Database
- Digital Journals Database
- Current Index to Scholarly Journals
- Elite Scientific Journal Archive
- Directory Of Academic Resources
- Scholar Journal Index
- Recent Science Index
- Scientific Resources Database

Review Of Research Journal
258/34 Raviwar Peth Solapur-
413005, Maharashtra
Contact-9595359435

E-Mail-ayisrj@yahoo.in/ayisrj2011@gmail.com